

[Lund Jensen.]

findes spredt rundt i vort land, og som fortæller om vore fjerne forfædres liv og færden. Det har vist sig, at den hidtidige lovgivning ikke har været effektiv nok til at værne om disse fortidsminder. Trods fredningspåbud er gravhøje skøjfet i hundredvis, og andre er blevet skæmmet af beplantning og bebyggelse eller, som man kan se det visse steder, ved at det omgivende landskab er udnyttet til grusgravning i en sådan grad, at kæmpehøjen i stedet for at minde os om fortidens folk nu ligger som en skamstøtte over nutidens vandalisme.

For at standse denne ødelæggelse, mens det endnu er tid, foreslås et fredningsbælte på 100 m omkring eksisterende oldtidsminder. Jeg kan tilslutte mig den henstilling, den højtærede statsminister i sin fremsættelse af lovforslaget rettede til domstolene om at skærpe straffen for dem, der gør sig skyldige i sådant gravskænderi.

Det siger sig selv, at en udvidelse af fredningslovgivningen som her foreslået vil give øget arbejde for de forskellige fredningsinstanser. I forvejen tager fredningsager ofte alt for lang tid, fordi fredningsmyndighederne er overbebyrdede med arbejde, idet det jo for størstedelens vedkommende udføres som et fritidsjob eller som en bibeskæftigelse. For at afhjælpe denne mangel åbner lovforslaget mulighed for, at der kan oprettes flere nævn i hvert amt.

Alene for overfredningsnævnet har der i det sidste år været forelagt over 200 sager, hvoraf adskillige har krævet lange rejser og ofte daglange møder og forhandlinger. Det siger sig selv, at en væsentlig forøgelse af denne arbejdsbyrde ikke kan klares med den nuværende organisationsform, hvis sagerne skal afsluttes inden for en rimelig tid. Jeg tror dog, det vil være direkte uheldigt, som det har været drøftet, at udvide antallet af medlemmer i overfredningsnævnet eller at etablere to sideordnede nævn. Det ville ikke være muligt for to nævn at træffe ensartede afgørelser. Snarere tror jeg, at man bør rationalisere arbejdet, sådan at dispensationssager om byggelinjer og andre mindre omfattende sager kan behandles og afgøres af et udvalg af overfredningsnævnet bestående af en jurist samt 2 af de af folketinget valgte medlem-

mer, men det bør vi se på i udvalget. Måske kræver det kun en ændring af overfredningsnævnets forretningsorden.

Der er et andet spørgsmål, jeg føler trang til at rejse i denne forbindelse. Jeg har ofte følt savnet af en samlet oversigt over alle eksisterende fredninger, og jeg tror, mange har det på samme måde. Der står i loven, at fredningsnævnene er pligtige at føre et register over fredede områder, samt at statsministeriet fører et centralregister for hele landet; men der er sikkert mange andre end disse begrænsede kredse, som ville være overordentlig taknemlige, hvis der fandtes et offentligt tilgængeligt kortmateriale, hvor de mange tusind fredningsområder var indtegnet. Et sådant materiale ville utvivlsomt være meget nyttigt for kommunale og andre myndigheder og samtidig være overordentlig kærkomment for mange turister. Jeg henstiller derfor til den højtærede statsminister at overveje en snarlig udgivelse af et sådant kortmateriale.

Med disse bemærkninger skal jeg på mit partis vegne anbefale det foreliggende lovforslag til hurtig og velvillig behandling i det høje ting.

Jens Chr. Christensen: Alle er sikkert enige i, at der mange steder i vort lands natur er værdier, der for enhver pris må bevares, og med byernes tiltagende ekspansion og det voldsomme pres på erhvervelse af grunde til sommerhusbebyggelse vil det være nødvendigt i nogen grad at have hånd i hanke med udviklingen. Dertil kommer, at en strøm af udlændinge hver sommer ønsker at tilbringe deres ferie ved vore badestrande og på alle de andre naturskønne steder, vi har her i landet.

Lovgivningsmagten har da også, navnlig det sidste par år, forsøgt at gribe regulerende ind, først ved en udvidelse i 1959 af naturfredningsloven, hvorefter der blev adgang til at nedsætte fredningsplanudvalg. Lidt senere fik vi loven om udlændinges adgang til erhvervelse af fast ejendom, og endelig har vi lovgivningen om byplanlægning og den sidst vedtagne vejlov.

Den højtærede statsminister har ret i, at udviklingen rider hurtigt, men for mig at se dog ikke hurtigere, end at de her nævnte love og foranstaltninger rigtigt benyttet kunne tjene de formål, det drejer